Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0053

Stanje u sjeveroistočnoj Siriji, nasilje nad civilima i potreba za održavanjem trajnoga prekida vatre

Rezolucija Europskog parlamenta od 12. veljače 2026. o stanju u sjeveroistočnoj Siriji, nasilju nad civilima i potrebi za održavanjem trajnoga prekida vatre (2026/2602(RSP))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Siriji,

– uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 2254 (2015) od 18. prosinca 2015. o stanju u Siriji,

– uzimajući u obzir Ženevske konvencije iz 1949. i njihove dopunske protokole,

– uzimajući u obzir izjave Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) o stanju u Siriji,

– uzimajući u obzir članak 136. stavke 2. i 4. Poslovnika,

A. budući da višestruki nasilni incidenti u različitim dijelovima Sirije, pokušaji destabilizacije iza kojih stoje pristaše Bašara al-Asada, kao i snage Daiša, te općenito mnogobrojno oružje u optjecaju dovode do fragmentirane i nestabilne sigurnosne situacije u zemlji, što bi moglo ugroziti izglede za stabilnu i uključivu političku tranziciju pod sirijskim vodstvom; budući da, iako Iran i Rusija imaju manji utjecaj na trenutačnu situaciju, drugi akteri, kao što su Izrael i Turska, i dalje koriste Siriju kao poprište svojih neizravnih sukoba;

B. budući da plan sirijskih vlasti za centralizaciju zemlje ne odgovara autonomiji koja je niknula u sjeveroistočnoj Siriji; budući da su, kako bi postigle svoje ciljeve, sirijske vlasti započele političke pregovore usporedno s vojnim djelovanjem; budući da su vojne operacije koje utječu na sjeveroistočnu Siriju provedene uz izravno ili neizravno sudjelovanje, potporu ili prihvaćanje vanjskih aktera, uključujući Tursku; budući da su 6. siječnja 2026. sirijske vlasti pokrenule ofenzivu u Alepu i okolnom području, koja je dovela do ljudskih

žrtava, raseljavanja 148 000 civila, oštećenja infrastrukture i daljnjeg pogoršanja humanitarnih uvjeta; budući da je ta ofenziva kasnije proširena na pokrajine Rakku, Al-Hasaku i Deir Ezzor na sjeveroistoku Sirije, a posebno na regiju oko Kobanija i Kamišlija, zbog čega je sjeveroistočna Sirija pod velikim pritiskom, s izravnim posljedicama za sigurnost civila, humanitarnu situaciju i regionalnu stabilnost;

C. budući da Sirijske demokratske snage (SDF) optužuju snage sirijske vlade za zauzimanje naftnih polja i brane Tabka te za granatiranje u blizini brane Tišrin; budući da vladine snage optužuju SDF za napade na civilne zgrade kao što je bolnica Haled Fajr u Alepu, kao i za poremećaje u opskrbi vodom; budući da je Daiš uzrokovao veliko razaranje u regiji prije nego što je poražen;

D. budući da su u nedavnim sukobima između sirijske vojske, s njom povezanih paravojnih postrojbi i SDF-a ubijeni deseci civila; budući da su te borbe imale ozbiljne humanitarne posljedice za pogođeno stanovništvo u sjeveroistočnoj Siriji zbog višestrukih napada na ključnu civilnu infrastrukturu, uključujući vodne objekte, elektroenergetske mreže i zdravstvene službe, zbog čega je oko 400 000 ljudi ostalo bez električne energije, vode, hrane i zdravstvene skrbi, čime je samo u gradu Kobaniju, s većinskim kurdskim stanovništvom, ugroženo više od 250 000 ljudi; budući da je prema podacima Ureda UN-a za koordinaciju humanitarnih poslova više od 170 000 osoba interno raseljeno diljem pokrajina Alepo, Al-Hasake i Rakke, uključujući velike koncentracije u Kamišliju i Al-Malikiji; budući da to masovno raseljavanje predstavlja nerazmjerno veliko opterećenje za zajednice domaćine i javne službe; budući da raseljeno stanovništvo uglavnom čine žene, djevojčice i dječaci koji su nerazmjerno izloženi rizicima u pogledu zaštite;

E. budući da su zimski uvjeti samo produbili patnju jer je stanovništvu potrebno sklonište otporno na vremenske uvjete, pomoć u hrani te pristup sigurnoj vodi, zdravstvenoj skrbi i uslugama zaštite, naročito djeci i drugim ranjivim skupinama; budući da ozbiljno oštećena infrastruktura, opasnost od eksplozija i stalni sigurnosni problemi i dalje ograničavaju pristup humanitarnoj pomoći; budući da nedavno otvaranje dvaju humanitarnih koridora olakšava protok humanitarne pomoći i kretanje civila kroz pogođena područja;

F. budući da su međunarodne organizacije dokumentirale ubojstva, oskvrnjivanje tijela i grobova, proizvoljno pritvaranje i ometanje pristupa humanitarnoj pomoći tijekom sukoba, što bi moglo predstavljati ozbiljno kršenje međunarodnog humanitarnog prava i prava o ljudskim pravima; budući da je, konkretno govoreći, nerazmjerno pogođena kurdska zajednica, a unutar nje žene, djeca i druge ranjive skupine; budući da se borkinje za ljudska prava, žene vođe zajednica i žene koje sudjeluju u borbama suočavaju s povećanim rizikom od prijetnji, otmica, lošeg postupanja i rodno

uvjetovanog nasilja; budući da se moraju provesti brze, neovisne i učinkovite istrage tih djela;

G. budući da Sjedinjene Američke Države, Francuska i vlasti autonomne regije iračkog Kurdistana imaju važnu diplomatsku ulogu u uzastopnim pokušajima olakšavanja dijaloga i postizanja dogovora između Damaska i SDF-a u cilju sprečavanja eskalacije i očuvanja stabilnosti u sjeveroistočnoj Siriji;

H. budući da je 16. siječnja 2026. predsjednik Al-Šara izdao Dekret br. 13 kojim se sirijsko državljanstvo dodjeljuje stanovnicima kurdskog podrijetla, uključujući osobe bez državljanstva, što je prvo službeno priznanje kurdskih nacionalnih prava otkad je Sirija postala neovisna 1946.; budući da je cilj dekreta osigurati jednaka prava i obveze, priznati kurdski jezik kao nacionalni jezik i zabraniti diskriminaciju ili poticanje na diskriminaciju na etničkoj ili jezičnoj osnovi;

I. budući da je 30. siječnja 2026. postignut sporazum između sirijskih vlasti i saveza paravojnih postrojbi SDF-a; budući da je cilj sporazuma stabilizirati krhki prekid vatre, postupno integrirati vojne snage i snage unutarnje sigurnosti SDF-a u prijelazno ministarstvo obrane i ministarstvo unutarnjih poslova, uključujući povlačenje s bojišnice, te zajamčiti građanska i obrazovna prava kurdskim zajednicama; budući da će se u skladu s tim sporazumom nadzor nad zatvorima, kao i nad naftnim i plinskim poljima, prenijeti sa SDF-a na sirijsku vladu;

J. budući da je međunarodna zajednica odgovornost za čuvanje pritvorenih članova Daiša u logorima u velikoj mjeri prenijela na kurdske vlasti, bez uspostave održivog međunarodnog okvira ili kriznih planova; budući da kurdski borci, uključujući borkinje, imaju odlučujuću međunarodno priznatu ulogu u savezništvu s globalnom koalicijom za borbu protiv Daiša, čime izravno doprinose sigurnosti regije, Europe i međunarodne zajednice; budući da nestabilnost u sjeveroistočnoj Siriji ozbiljno ugrožava borbu protiv Daiša; budući da su nedavni sukobi prouzročili nesigurnost i omogućili bijeg stotina pritvorenih pripadnika Daiša; budući da je točan broj bjegunaca iz pritvora i dalje nepoznat; budući da su samo neki od njih kasnije ponovno uhvaćeni; budući da su centri za pritvor trenutačno pod nadzorom sirijskih vlasti ili SDF-a; budući da takva nejasna situacija predstavlja sigurnosni rizik za Siriju, regiju i Europu; budući da se postupnim premještanjem pritvorenih pripadnika Daiša u Irak taj problem samo premješta, bez izgleda za njegovo održivo rješenje, te se Europa uključuje u nove oblike ovisnosti o kapacitetima i političkoj volji trećih zemalja; budući da među pritvorenicima i dalje ima državljana EU-a; budući da je i dalje neriješeno i pitanje položaja žena i djece u logorima al-Hol i al-Roj, u kontekstu pogoršanja sigurnosnog okruženja i s obzirom na to da i dalje postoje velike humanitarne potrebe; budući da je vlada SAD-a najavila da namjerava okončati operaciju *Inherent Resolve* i povući američke

postrojbe koje se bore protiv Daiša u Iraku i Siriji;

K. budući da u sjeveroistočnoj Siriji koegzistiraju kurdske i arapske zajednice te da su i jedne i druge zbog zlodjela koje je počinio Daiš godinama izložene nasilju, nesigurnosti, prisilnom raseljavanju i kršenju njihovih temeljnih prava; budući da je Daiš prijetio ne samo kurdskom stanovništvu, već i jezidima, koji su postali žrtve genocida; budući da su žene jedna od nerazmjerno pogođenih skupina, i to na posebno okrutan način;

L. budući da je EU i dalje jedan od najvećih donatora humanitarne pomoći za sirijsko stanovništvo i da je spreman postupno i reverzibilno pružiti potporu ranim naporima za oporavak, obnovu i izgradnju države, uz određene uvjete i uz poštovanje međunarodnih standarda zaštite ljudskih prava; budući da su u siječnju 2026. predsjednica Komisije i predsjednik Europskog vijeća posjetili Siriju i najavili novo političko partnerstvo s ciljem podupiranja mirne i uključive tranzicije i pomirbe unutar Sirije, zajedno sa sveobuhvatnim paketom financijske potpore u iznosu od oko 620 milijuna EUR za 2026. i 2027.; budući da je Komisija u međuvremenu najavila povlačenje 150 milijuna EUR iz financijske rezerve EU-a za Siriju za sljedeće dvije godine kako bi se pružila potpora političkoj tranziciji, socioekonomskom oporavku, otvaranju radnih mjesta i izgradnji kapaciteta;

M. budući da je EU poduzeo znatne korake za ublažavanje gospodarskih ograničenja za Siriju, uključujući suspenziju ili ukidanje određenih sankcija koje utječu na ključne gospodarske sektore;

N. budući da svaka pomoć EU-a za razvoj, obnovu ili stabilizaciju mora i dalje biti strogo uvjetovana konkretnim i provjerljivim napretkom u području zaštite civila, poštovanja dogovora o prekidu vatre, ljudskih prava i zaštite svih dijelova sirijskog društva;

1. oštro osuđuje sve činove nasilja nad civilima, uključujući izvansudska pogubljenja, prisilne nestanke, proizvoljno pritvaranje, prisilno raseljavanje i štetu na civilnoj infrastrukturi; naglašava da takva djela mogu predstavljati teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava i, u određenim okolnostima, ratne zločine; zabrinut je zbog toga što su vjerodostojna izvješća UN-a, međunarodnih nevladinih organizacija i humanitarnih organizacija izvijestili o kršenjima ljudskih prava počinjenima posljednjih tjedana, posebno nad kurdskim stanovništvom, uključujući nekoliko slučajeva oskvrnjivanja tijela, i muških i ženskih, vandalizma na grobljima i prijavljenu upotrebu nenavođenog streljiva u civilnim područjima; traži brzu istragu prijavljenih zločina protiv civila koje su počinile vladine snage i paravojne postrojbe; poziva sirijske vlasti da svim relevantnim tijelima UN-a, uključujući Neovisno međunarodno istražno povjerenstvo za Sirijsku Arapsku Republiku, omoguće potpun i transparentan pristup;

2. izražava duboku zabrinutost zbog pogoršanja humanitarne situacije u sjeveroistočnoj Siriji, u pretežno kurdskim urbanim područjima, uključujući Kobani, Manbij i Kamišli, u kojima su zabilježeni opetovani poremećaji osnovnih usluga i šteta na civilnoj infrastrukturi, kao i masovno raseljavanje, nesigurnost opskrbe hranom i ograničen pristup zdravstvenoj skrbi, vodi i sanitarnim uslugama; ističe stanje u Kobaniju, koji je pod opsadom i u kojem civili pate; zahtijeva otvaranje trajnih i sigurnih humanitarnih koridora za sva opkoljena i pogođena područja u sjeveroistočnoj Siriji, među ostalim za Kobani; zahtijeva da se međunarodnim humanitarnim organizacijama civilnog društva omogući neselektivan pristup područjima kojima je potrebna pomoć; traži od EU-a i njegovih država članica da povećaju humanitarnu pomoć i psihosocijalnu potporu pogođenim regijama, među ostalim ženama i djevojčicama, kao i zaštitu borkinja za ljudska prava i organizacija civilnog društva pod vodstvom žena diljem Sirije;

3. podržava nedavni sporazum između SDF-a i sirijske prijelazne vlade; ponovno potvrđuje svoju kontinuiranu i nepokolebljivu potporu prekidu vatre i priznavanju građanskih i obrazovnih prava Kurda; poziva sve strane da se suzdrže od svakog djelovanja koje bi moglo dovesti do nove eskalacije nasilja, da poštuju postojeće dogovore o prekidu vatre i da podrže mehanizme usmjerene na praćenje i održavanje obveza u pogledu prekida vatre;

4. poziva sve regionalne aktere, među ostalim Tursku, da se suzdrže od svakog vojnog djelovanja ili potpore oružanim skupinama koji bi mogli ugroziti prekid vatre, zaštitu civila i izglede za uključivo rješenje; osuđuje kontinuiranu vojnu intervenciju i agresiju Turske u sjeveroistočnoj Siriji, među ostalim smrtonosne napade na civile i civilnu infrastrukturu u gradovima i pokrajinama s većinskim kurdskim stanovništvom duž granice između tih dviju zemalja; apelira na tursku vladu da odmah prekine svoj vojni angažman u sjeveroistočnoj Siriji i omogući pregovore o mirnom rješenju između sirijske prijelazne vlade i SDF-a; poziva Komisiju, ESVD i države članice da u bilateralnim razmjenama s turskom vladom razmotre sudjelovanje Turske u Siriji; naglašava da sve sigurnosne mjere moraju biti u skladu s međunarodnim pravom i poštovati teritorijalnu cjelovitost Sirije te ne smiju dovesti do prisilnog raseljavanja ili demografskog inženjeringa;

5. ističe da je stabilnost sjeveroistočne Sirije iznimno važna za uspjeh sveobuhvatne, uključive i pravedne političke tranzicije u Siriji; poziva sirijske vlasti da osiguraju zaštitu i temeljna prava sirijskih etničkih i vjerskih zajednica, među ostalim Arapa, Kurda, sunita, šijita, alavita, kršćana, druza i jezida; ustraje u tome da je zaštita etničke i vjerske raznolikosti Sirije, među ostalim potpuno priznavanje, političko sudjelovanje i jednaka prava kurdske zajednice, ključna za očuvanje građanskog mira i osiguravanje stabilne i uključive Sirije; poziva sirijsku prijelaznu vladu da ta prava uvrsti u sirijski Ustav, poštujući

pritom ključno načelo teritorijalne cjelovitosti Sirije;

6. žali zbog činjenice da je međunarodna zajednica u velikoj mjeri prenijela odgovornost za osiguravanje logora za pritvorene pripadnike Daiša na kurdske vlasti bez pružanja odgovarajućih političkih, financijskih i sigurnosnih jamstava ili planiranja djelovanja u nepredvidivim situacijama; upozorava na negativne sigurnosne izglede koji proizlaze iz nesigurnosti u pogledu buduće administrativne odgovornosti za ustanove za zadržavanje i kampove;

7. posebno izražava ozbiljnu zabrinutost zbog rizika koji predstavlja znatan broj boraca i pridruženih članova Daiša koji su pobjegli iz objekata za zadržavanje i kampova u sjeveroistočnoj Siriji; upozorava da bi postupno prebacivanje problema pritvorenih pripadnika Daiša u Irak moglo stvoriti nove oblike nesigurnosti i ovisnosti o kapacitetima i političkoj volji trećih zemalja; nadalje naglašava da svako premještanje ili puštanje na slobodu osumnjičenika i odraslih boraca Daiša unutar Sirije ili u treće zemlje, među ostalim Irak ili Tursku, mora i dalje podlijegati učinkovitim mehanizmima nadzora, praćenja i razmjene informacija, među ostalim u svim prekograničnim premještanjima, kako bi se spriječio bijeg ili kretanje bez nadzora, te da se odgovornost mora osigurati očuvanjem dokaza i kaznenim progonom, u skladu s međunarodnim standardima i jamstvima poštenog suđenja; upozorava da bi premještanja i repatrijacije bez učinkovitih zaštitnih mjera i daljnjih sudskih postupaka predstavljali sigurnosni rizik za Siriju, širu regiju i Europu; poziva međunarodnu koaliciju, među ostalim Sjedinjene Američke Države, da bez odgode poduzme sve potrebne mjere za ublažavanje tog sigurnosnog rizika i traži od EU-a da za to pruži potrebnu potporu;

8. naglašava da stalna prisutnost državljana EU-a među pritvorenim pripadnicima Daiša stavlja izravnu odgovornost na države članice i da nerješavanje tog pitanja ugrožava i regionalnu i europsku sigurnost;

9. prima na znanje međunarodnu konferenciju koju je u Rijadu organizirala globalna koalicija za borbu protiv Daiša, a na kojoj su se okupili relevantni međunarodni i regionalni akteri kako bi se riješila sigurnosna situacija u sjeveroistočnoj Siriji; žali zbog toga što je vlada SAD-a objavila da će okončati operaciju Inherent Resolve i povući postrojbe SAD-a iz Sirije i Iraka; traži od EU-a, njegovih država članica i zemalja istomišljenica da se jače bore protiv svakog ponovnog pojavljivanja Daiša koje bi ugrozilo sigurnost u Siriji, regiji i Europi; podržava obnovljenu predanost sirijske vlade borbi protiv terorizma u okviru globalne koalicije za borbu protiv Daiša i potiče vlasti da nastoje ostvariti blisku vojnu i obavještajnu koordinaciju i suradnju s međunarodnim partnerima; apelira na države članice da pojačaju prikupljanje obavještajnih podataka o Daišu u Siriji i širem području Levanta te da pomognu sirijskim vlastima u njihovim naporima da razbiju postojeće mreže i spriječe ponovno okupljanje

boraca; traži od EU-a i njegovih država članica da poduzmu konkretne mjere kako bi se osiguralo dugoročno upravljanje pritvorenicima i kampovima Daiša;

10. ponavlja svoj poziv državama članicama da izvrše repatrijaciju svih svojih građana, posebno djece, iz kampova u al-Holi i al-Roji te da odrasle osobe privedu pravdi u okviru poštenih suđenja; naglašava da su pouzdana procjena rizika i potpora reintegraciji važni elementi svakog procesa repatrijacije; poziva sirijsku vladu da učini sve što je u njezinoj moći kako bi zajamčila djelotvornu i učinkovitu kontrolu kampova i da se suzdrži od svakog djelovanja koje bi moglo ohrabriti preostale borce Daiša; naglašava potrebu za boljom zaštitom žena, među ostalim sigurnim pristupom humanitarnoj pomoći i rodno osjetljivim uslugama;

11. podsjeća na odlučan doprinos kurdskih snaga u borbi protiv Daiša, među ostalim ulogu žena boraca, te pohvaljuje njihovu izvrsnu suradnju s međunarodnom koalicijom u borbi EU-a protiv terorizma koji je počinio Daiš i prijetnje koju predstavlja za Europu, njezine stanovnike i njezine glavne gradove; podsjeća na i pozdravlja hrabrost i odlučnost nebrojenih kurdskih žena koje hrabro predvode borbu protiv Daiša i koje su prisiljene trpjeti nezamislive brutalnosti kojima ih Daiš izlaže; poziva sirijske vlasti da istraže okrutne zločine koje je počinio Daiš, posebno protiv jezidske zajednice; ističe da trajna stabilnost u Siriji zahtijeva priznavanje žrtava, legitimnih sigurnosnih pitanja i političke zastupljenosti kurdske zajednice, uključujući zaštitu prava žena i njihovo smisleno sudjelovanje u javnom životu;

12. apelira na sirijske vlasti da pojačaju napore kako bi sve sastavnice sirijskog društva bile uključene u donošenje odluka;

13. poziva ESVD i države članice da pojačaju diplomatske napore usmjerene na smirivanje napetosti, zaštitu civila i izgradnju povjerenja u Siriji i njezinoj sjeveroistočnoj regiji;

14. podsjeća na ulogu EU-a kao jednog od najvećih donatora humanitarne pomoći za sirijsko stanovništvo; pozdravlja Komisijin paket financijske potpore u iznosu od oko 620 milijuna EUR za 2026. i 2027. te traži od EU-a i njegovih država članica da sjeveroistočnoj Siriji nastave pružati humanitarnu pomoć i potporu za rani oporavak, s posebnim naglaskom na zaštiti civila, otpornosti lokalnih zajednica i potpori sirijskom civilnom društvu, neovisnim organizacijama za ljudska prava i lokalnim inicijativama za izgradnju mira; naglašava važnost predvidljivog višegodišnjeg financiranja humanitarne pomoći za Siriju kako bi se osigurao kontinuitet pomoći kojom se spašavaju životi i omogućile aktivnosti ranog oporavka; naglašava važnost primjene pristupa povezanosti humanitarne pomoći, razvoja i mira u Siriji; ponovno potvrđuje da su potpora EU-a i obustava sankcija uvjetovane i reverzibilne;

15. poziva Komisiju da donese samostalnu strategiju o Siriji i osigura smisleno savjetovanje sa sirijskim civilnim društvom i zajednicama dijaspore;

16. naglašava da svaka suradnja sa sirijskim vlastima mora i dalje biti uvjetovana konkretnim i provjerljivim napretkom u području civilne zaštite te poštovanjem dogovorâ o prekidu vatre, ljudskih prava i prava manjina;

17. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije / visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Ujedinjenim narodima i relevantnim sirijskim i regionalnim akterima te traži da se ova Rezolucija prevede na arapski i kurdski jezik.